

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/43/2015
Identifikačné číslo spisu: 6614206145
Dátum vydania rozhodnutia: 23.05.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:6614206145.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: CD Consulting, s. r. o., so sídlom Politických väzňů č. 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 26 429 705, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: S. O., nar. XX. M. XXXX, bytom O., právne zastúpenému JUDr. Elenou Matulovou, advokátkou, so sídlom Železničná 5, 987 01 Poltár, o zaplatenie 612,06 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 12C/64/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. apríla 2015 č. k. 41Cob/14/2015-195, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. apríla 2015 č. k. 41Cob/14/2015-195 a rozsudok Okresného súdu Lučenec z 25. septembra 2014 č. k. 12C/64/2014-117 z r u š u j e a v e c v r a c i a Okresnému súde Lučenec na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Lučenec rozsudkom z 25. septembra 2014 č. k. 12C/64/2014-117 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu vo výške 612,06 eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy 676,11 eur od 22. 07. 2009 do 30. 08. 2011, čo predstavuje sumu 1 301,51 eur, zo sumy 657,91 eur od 31. 08. 2011 do 30. 10. 2011, čo predstavuje sumu 100,33 eur, zo sumy 646,71 eur od 31. 10. 2011 do 17. 11. 2011, čo predstavuje sumu 29,10 eur, zo sumy 634,81 eur od 18. 11. 2011 do 12. 12. 2011, čo predstavuje sumu 39,68 eur, zo sumy 622,91 eur od 13. 12. 2011 do 11. 01. 2012, čo predstavuje sumu 46,72 eur, zo sumy 612,06 eur od 12. 01. 2012 do zaplatenia a 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy 676,11 eur od 25. 11. 2009 do 30. 08. 2011, čo predstavuje sumu 71,69 eur, zo sumy 657,91 eur od 31. 08. 2011 do 30. 10. 2011, čo predstavuje sumu 6,60 eur, zo sumy 646,71 eur od 31. 10. 2011 do 17. 11. 2011, čo predstavuje sumu 1,91 eur, zo sumy 634,81 eur od 18. 11. 2011 do 12. 12. 2011, čo predstavuje sumu 2,61 eur, zo sumy 622,91 eur od 13. 12. 2011 do 11. 01. 2012, čo predstavuje sumu 3,07 eur, zo sumy 612,06 eur od 12. 01. 2012 do zaplatenia, a zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zo zmenkovej sumy vo výške 2,25 eur a trovy konania vo výške 36,50 eur a trovy právneho zastúpenia vo výške 302,64 eur.

V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca návrhom na uplatnenie pohľadávky v súlade s článkom 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007/ES, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa domáhal voči žalovanému zaplata sumy a príslušenstva na tom skutkovom základe, že žalobca ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 31. 03. 2009 so zmenkovou sumou 676,11 eur a zaviazal sa k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 22. 7. 2009. Indosovaná zmenka je vista zmenka opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do textu zmenky bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 22. 07. 2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplata, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil sumu 64,05 eur, a to na zmenkovú sumu a na úroky uhradil 0 eur. Zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“. Žalobca ako písomné dôkazy na podporu svojej pohľadávky predložil originál zmenky, výpis z obchodného registra žalobcu a plnomocenstvo pre právneho zástupcu, vrátane osvedčenia na registráciu na daň z pridanej hodnoty. Súčasne uviedol, že nechce, aby sa nariadilo pojednávanie. Súd zaslal žalovanému kópiu tlačiva (návrhu) na uplatnenie pohľadávky spolu s vyplneným „C“ tlačivom na odpoveď. Žalovaný zásielku prevzal dňa 29. 05. 2014, pričom v stanovenej lehote vyplnené tlačivo „C“ súdu doručil a uviedol v ňom, že pohľadávku neakceptuje a žiada, aby súd vo veci nariadil ústne pojednávanie z dôvodov, že sa chce brániť. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 22. 07. 2014, na ktoré sa žalobca nedostavil, ospravedlnil svoju neúčast, pričom v písomnom vyjadrení uviedol, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkovo - právny vzťah. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy a nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Zároveň uviedol, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky.

Žalovaný na pojednávaní prostredníctvom svojej právnej zástupkyne poukázal na prekážku rozhodnutej veci v zmysle § 159 ods. 3 O. s. p., nakoľko už v predmetnej veci bol vydaný rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR XXXXX/XXXX zo dňa 21. 01. 2010 a taktiež vzniesol námietku premlčania, nakoľko mal za to, že zmenka bola vydaná 31. 03. 2009, pričom jej splatnosť bola 4 roky a návrh bol podaný v apríli 2014, teda po uplynutí premlčacej doby. Predmetnú zmenku mal žalobca predložiť na platenie do 31. 03. 2013 a začala plynúť jednoročná premlčacia lehota, ktorá uplynula 31. 03. 2014 a keďže návrh bol podaný 17. 04. 2014 bol podaný po uplynutí premlčacej lehoty. Žalovaný v písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 03. 09. 2014 poukázal na to, že predmetná zmenka bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok z poskytnutého úveru, ktorý má povahu spotrebiteľského úveru. Pôvodne bola zmenka vystavená spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o., ktorá ju následne indosovala na žalobcu, ako zahraničnú právnickú osobu. Základný právny vzťah medzi pôvodným majiteľom zmenky a odporcom má teda spotrebiteľskú povahu. Predložená zmenka zabezpečuje hlavný záväzkový vzťah, ktorým bola Zmluva o úvere číslo XXXXXXXX uzavretá medzi odporcom, ako dlžníkom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o., ako veriteľom, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru vo výške 350 eur. Žalovaný tvrdil, že zmenka bola vystavená v rozpore so zákonom a keďže zmenka bez ohľadu na jej abstraktnosť je právnym úkonom, každý právny úkon, ktorý odporuje zákonu je absolútne neplatným právnym úkonom, pričom na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd v rámci občianskeho súdneho konania prihliadne ex offo. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné. Žalovaný tiež považuje Dohodu o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Taktiež namietol, že údaj o splatnosti zmenky je neurčitý údaj, resp. zakotvuje splatnosť postupnú a v zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. sa takáto zmenka považuje za neplatnú. Z uvedených dôvodov považoval žalovaný návrh žalobcu za nedôvodný a žiadal ho zamietnuť. Okresný súd v rozsudku ďalej uviedol, že keďže zmenka bola odporcom, ako vystaviteľom podpísaná na zabezpečenie peňažného záväzku, ktorý mu vznikol ako dlžníkovi zo Zmluvy o úvere, ktorú uzatvoril s veriteľom, spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. na sumu 350 eur, súd sa oboznámil s Zmluvou o úvere. Po jej preskúmaní mal za to, že žalovanému, ako dlžníkovi bol poskytnutý úver za účelom zamestnania. Uvedená skutočnosť vylučuje použitie ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého § 3 ods. 2, uvádza, že spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. K vznesenej

námietke premlčania súd konštatoval, že premlčacia doba môže začať plynúť až odo dňa splatnosti zmenky, nie od momentu jej vystavenia. V danom prípade mal súd za preukázané, že zmenka bola vystavená dňa 31. 03. 2009 so splatnosťou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, čo predstavuje prípustnú modifikáciu lehoty na predloženie zmenky k plateniu v zmysle § 34 ods. 1 tretia veta Zákona zmenkového a šekového. Najneskôr nastala teda splatnosť zmenky 31. 03. 2013 a od tohto dňa začala plynúť v zmysle § 70 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového premlčacia lehota, ktorá je 3 ročná, a teda uplynie 31. 03. 2016. Keďže návrh žalobcu bol podaný na súd dňa 17. 04. 2014, súd mal za to, že nebol uplatnený po premlčaní. Tiež uviedol, že preukázanie skutočnosti, že splatnosť zmenky nastala skôr, teda, že aj premlčanie uplatneného nároku zo zmenky nastalo, je v danom prípade na strane žalovaného. K obrane žalovaného, že v danom prípade je prekážka *res iudicata* súd uviedol, že Rozhodcovský rozsudok, ktorý bol ako exekučný titul uplatnený v exekučnom konaní proti žalovanému, ako povinnému je nulitým právnym aktom, ktorý nevyvoláva žiadne právne účinky a je nutné na neho pozeráť akoby neexistoval. Súdy sú povinné prihliadať na neplatnú rozhodcovskú doložku a vyvodiť záver, že rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neplatnej rozhodcovskej doložky je nulitým právnym aktom majúcim účinky *paaktu*. Neexistujúci právny akt teda nemôže zakladať prekážku *res iudicata*. Okresný súd tiež nesúhlasil s názorom žalovaného, že zmenka predložená žalobcom je neplatným právnym úkonom, pretože bola vyplnená v rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, pretože presahovala maximálnu zmenkovú sumu v zmysle tohto zákonného ustanovenia. Uviedol, že vyplnenie zmenky v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. však nespôsobuje neplatnosť zmenky, ako cenného papiera. Súd ďalej uviedol, že v danej veci je predmetom konania uplatnenie práv zo zmenky predloženej žalobcom. Zdôraznil, že predmetom sporu nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou charakter zabezpečovacej zmenky stratila a nadobudla charakter zmenky na platenie. Poukázal na ustanovenie § 17 zákona zmenkového a šekového, ktoré vyjadruje zásadu abstraktnosti zmenkových záväzkov, čo znamená, že v prípade zmenky ide o záväzky celkom oddelené od všeobecných záväzkových vzťahov, ktoré viedli k jej vzniku, čo platí aj pre zmenky zabezpečovacie. Dlžník preto nemôže namietať voči povinnosti zaplatiť zmenku, ktorá vyplýva z jeho pôvodného vzťahu s POHOTOVOSTŤOU, s. r. o., a to práve z toho dôvodu, že došlo k jej indosácii. Z ustanovenia § 17 zákona zmenkového a šekového jednoznačne vyplýva prekážka prenesenia kauzálnych námietok na ďalšieho nadobúdateľa zmenky, ktorým je žalobca, čo je práve dôsledkom abstraktnosti a nespornosti záväzku zo zmenky. Táto prekážka môže byť prelomená len v tom prípade, ak dlžník zo zmenky preukáže, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo. Žalovaný však ako dlžník zo zmenky žiadne kauzálne námietky nevzniesol, teda nedošlo k prelomeniu základnej zásady obsiahnutej v § 17 zákona zmenkového a šekového. Súd ďalej konštatoval, že predložená zmenka je zmenkou platnou, pričom žalovaný na svoju obranu neuviedol žiadne skutočnosti, ani nepredložil súdu žiadne dôkazy, z ktorých by vyplynulo, že posledný majiteľ zmenky pri jej nadobúdaní konal vedome na škodu dlžníka. Z uvedených dôvodov súd návrhu žalobcu vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. a priznal žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný trovy konania vo výške 36,50 eur za zaplatený súdny poplatok a trovy právneho zastúpenia vo výške 302,64 eur.

Na základe žalovaným podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 28. 04. 2015 č. k. 41Cob/14/2015-195 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že otázka v znení ako ju navrhuje žalovaný, nie je pre rozhodnutie vo veci samej relevantná a nemá vplyv na vyriešenie sporu. Slovenská právna úprava zmenkového práva je kompaktná a za podmienok upravených v 51. I § 17 zákona zmenkového a šekového umožňuje súdu preskúmať kauzu právneho vzťahu a vyhodnotiť jej dopad na povinnosť vystaviteľa zmenky zaplatiť zmenkovú sumu aj v prípade indosovanej zmenky. Pokiaľ zo znenia otázky vyplýva zmysel, že by v prípade, ak kauzálny vzťah má spotrebiteľský charakter, mal súd postupovať odlišne ako pri iných druhoch kauzálnych vzťahov, potom je nutné upozorniť, že zmenka je abstraktným právnym úkonom, oddeleným od dôvodov kauzy, pre ktoré je vystavená. V danom prípade odvolací súd dospel k záveru, že položená prejudiciálna otázka Európskemu súdnemu dvoru v znení, ako ju žalovaný v odvolaní

navrhol, by nemalo vplyv na rozhodnutie vo veci samej, preto návrhu žalobcu nevyhoviel. Pokiaľ žalovaný namietal, že nie sú splnené podmienky na rozhodnutie vo veci samej, keďže o veci bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu, odvolací súd uvádza, že uvedené rozhodnutie neupravuje právne vzťahy medzi žalobcom a odporcom. Rozhodnutie Stáleho rozhodcovského súdu bolo vydané v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s. r. o. proti žalovanému a netýkalo sa povinnosti žalovaného zaplatiť zmenkovú sumu súčasnému majiteľovi zmenky, a preto nemôže tvoriť prekážku res iudicata. Rozhodnutie vydal subjekt, ktorý na to nebol oprávnený, preto takéto rozhodnutie nemôže mať atribúty vykonateľného rozhodnutia a nemohlo by založiť prekážku res iudicata ani za predpokladu, že by sa týkalo rozhodnutia v tej istej právnej veci (obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/9/2012 zo dňa 16. 01. 2013).

Po zhodnotení skutočností zistených z predloženého súdneho spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaných dôkazov vec správne právne posúdil.

Prvostupňový súd správne zistil, že žalobca si uplatňuje svoj nárok z indosovanej zmenky, ktorá bola v čase vystavenia blankozmenkou, do ktorej boli údaje o výške zmenkovej sumy a o začiatku úročenia dohodnutou zmenkou s úrokovou sadzbou doplnené prvým majiteľom zmenky. Zmenka bola následne indosovaná na súčasného majiteľa zmenky, ktorý je žalobcom v konaní. Platnosť zmenky ako takej žalovaný v konaní nenamietal a prvostupňový súd správne zistil, že zmenka obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti v zmysle čl. I § 75 zákona zmenkového a šekového. Pokiaľ dlžník sám vystavil zmenku, v ktorej pri vystavení uviedol výšku dohodnutého zmenkového úroku 0,25 % denne, týmto právnym úkonom sa zaviazal pre prípad nesplnenia svojej povinnosti splatiť zmenkovú istinu pri predložení majiteľovi zmenky, aj výšku zmenkových úrokov 0,25 % denne. Túto výšku nedopisoval do zmenky prvý majiteľ zmenky, ani iný majiteľ zmenky, dohodnutá výška zmenkového úroku ako sankcie pre prípad nezaplatenia zmenkovej sumy bola súčasťou vystavenej zmenky, a teda vystaviteľ svojim podpisom na zmenke túto povinnosť na seba dobrovoľne prevzal. Žalovaný v priebehu prvostupňového konania a tiež v odvolaní poukazoval na spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere uzavretej medzi dlžníkom a prvým majiteľom zmenky. Vzhľadom na skutočnosť, že zmenka je abstraktným právnym úkonom oddeleným od dôvodov (kauzy), pre ktoré je vystavená, prvostupňový súd po zhodnotení úverovej zmluvy dospel k záveru, že zo zmluvy o úvere vyplýva, že finančné prostriedky boli žalovanému poskytnuté na výkon zamestnania, preto podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. nebolo na danú vec možné aplikovať ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch a príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane spotrebiteľa a vec bola posúdená, ako právo vyplývajúce zo zmenky. Predmetom tohto konania nie sú nároky spotrebiteľa zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy, a preto ani nebol dôvod posudzovať platnosť tejto zmluvy a skúmať, či táto zmluva obsahuje prijateľné podmienky tak, ako je uvedené v odvolaní žalovaného. Predmetom konania je uplatnenie nároku zo zmenky. Správne okresný súd poukázal na to, že ak bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak, ako je tomu v prejednávanej veci, musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobudnutí zmenky v zlej viere, alebo že sa previnil aspoň hrubou neobstaranosťou. Podľa názoru okresného súdu dlžník nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri nadobúdaní vedome na jeho škodu a nepodal relevantné námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k žalobcovi a ani zo záväzkovo-právneho vzťahu, ku ktorému sa zmenka viazala. Žalovaný v konaní namietal, že zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky je neprijateľnou a neplatnou zmluvnou podmienkou. Podľa jeho názoru dohoda o vyplnení zmenky je neplatná. Prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí správne uviedol, že v prejednávanej veci došlo k zmene majiteľa zmenky s tým, že žalobca, ako indosatár nenadobudol práva a povinnosti svojho predchodcu, ale právo zo zmenky. Pokiaľ žalovaný vznáša námietku, že pôvodný majiteľ vyplnil zmenku na základe neplatnej dohody o vyplnení zmenky, mohol by tak urobiť výlučne za predpokladu vznesenia dôkazného bremena po vznesení námietky v zmysle čl. I § 10 zákona zmenkového a šekového, podľa ktorého, ak blankozmenka nebola vyplnená tak, ako bolo dojednané, poslednému majiteľovi zmenky je možné namietat, že dohoda o vyplňovacom práve nebola dodržaná iba za predpokladu, že súčasný majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne, alebo sa pri nadobúdaní zmenky previnil hrubou neobstaranosťou. Dôkazné bremeno pri preukázaní zlomyseľného nadobudnutia pritom spočíva na dlžníkovi, ktorý v priebehu konania uvedenú námietku síce vznesol, ale ju nepreukázal. Žalovaný tiež v konaní vznesol

námietku premlčania nároku žalobcu, pričom odvolací súd sa stotožnil s právnou argumentáciou súdu prvého stupňa ohľadne nepremlčania nároku. Z uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že okresný súd dostatočným spôsobom zistil skutkový stav veci, preto odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O. s. p., ale úspešnému žalobcovi ich nepriznal, keďže dospel k záveru o ich neúčelnosti.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu, proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa podal dovolanie žalobca, ktorý žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dovolací dôvod uvádzal, že v konaní došlo k vadám, ktoré majú za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p.).

Dovolateľ dospel k záveru, že krajský súd sa dostatočne nevysporiadal so žiadosťou na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskych spoločností, pričom v obdobných veciach súdy predkladali prejudiciálne otázky a postupovali podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p.. Má za to, že predloženie prejudiciálnej otázky, ako aj právny názor ESD má závažný dopad na predmetný zmenkový vzťah v prípade transformácie spotrebiteľskej zabezpečovacej zmenky na zmenku uhradovaciu. Podľa názoru dovolateľa mal odvolací súd o návrhu prejudiciálnej otázky rozhodnúť uznesením (o procesnom postupe, resp. o neaplikácii predmetného postupu) podľa § 239 ods. 1 písm. b/ O. s. p..

K nesprávne právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom uviedol, že záväzok žalovaného zo zmenky vznikol v súvislosti so zmluvou o úvere od spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. číslo zmluvy XXXXXXX. Tieto skutočnosti dokazuje Zmluva o úvere uzavretá medzi odporcom a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o. a súvisiac s tým vystavená zmenka zo dňa 31. 03. 2009. Predmetný úver bol poskytnutý fyzickej osobe ako spotrebiteľovi. V konaní žalobca nepreukázal, že finančné prostriedky boli žalovanému poskytnuté na výkon povolania. Je to uvedené len v zmluve, no žalobca túto skutočnosť nepreukázal.

Podľa názoru dovolateľa úverová zmluva č. 6561749 nespĺňa základné kritériá požadované zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení v čase uzatvorenia zmluvy, a to najmä podľa § 4 ods. 1 písm. g/, h/, i/, j/, k/, m/, n/, o/, p/, q/, r/, s/ v súvislosti s § 4 ods. 3 posledná veta a ods. 4 a ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z.. Navyše poukazujeme na znenie § 4 ods. 7 v súvislosti s vypísaním zmenky odporujúcim § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. a absenciu akéhokoľvek údaju o výške RPMN alebo úroku. K Všeobecným obchodným podmienkam úveru, najmä bodu 17 ohľadom Dohody o vyplnení zmenky, uvádzame, že je zrejmé, že takéto dojednanie má nepochybne charakter nekalkej zmluvnej podmienky, je značne v neprospech spotrebiteľa, teda odporuje dobrým mravom a zákonnej úprave obsiahnutej v § 52 a násl. Občianskeho zákonníka. Dohodu o vyplnení zmenky obsiahnutú vo Všeobecných podmienkach úveru považuje dovolateľ za nekalú podmienku hlavného záväzkového vzťahu, keďže umožňuje požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s neplnením jeho záväzku, a to zmenkový úrok 0,25 % denne. Zo zaradenia tohoto dojednania do obchodných podmienok vopred pripravených veriteľom je zrejmé, že spotrebiteľ nemohol obsah tohto dojednania ovplyvniť a mohol len zmluvu ako celok prijať alebo ako celok odmietnuť. Dohoda o vyplnení zmenky, ktorá umožňuje vystaviť povinnému zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky, je neprijateľná. Takéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah a ktoré zmluvné dojednanie mení vzťah medzi účastníkmi zo zmluvného dojednania na vzťah zo zmenky, ktorý nie je zásadne kauzálny a nepožíva žiadnu ochranu spotrebiteľa, treba považovať za neprijateľné a tým podľa Občianskeho zákonníka za neplatné, pretože takéto dojednanie vyznieva výrazne v neprospech spotrebiteľa a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Všeobecné obchodné podmienky úveru obsahujú mnoho neprijateľných zmluvných dojednaní, ktoré žalovaný namietal a žiada, aby ich súd preskúmal. Podľa názoru dovolateľa, ak ide zároveň o

vistazmenku splatnú na videnie a zároveň o vistazmenku splatnú za určitý čas po vystavení, datazmenku, čím došlo k porušeniu § 33 ods. 2 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového. Má za to, že zmenka je neplatná pretože pripúšťa splatnosť na videnie i splatnosť do 4 rokov od vystavenia.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Žalobca Okresnému súdu Lučenec doručil dňa 23. 12. 2015 podanie - čiastočné späťvzatie podaného návrhu a s ním súvisiaca zmena petitu zo dňa 21. 12. 2015.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania a že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je opodstatnené.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku je prípustné: proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ods. 1), proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2) a prípustné je aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (ods. 3).

V prejednávanej veci nejde o žiaden z vymenovaných prípadov, preto prípustnosť dovolania z § 238 O. s. p. nemožno vyvodiť.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p.. Jedným z dôvodov zakladajúcich vždy prípustnosť dovolania je aj prípad, keď bola účastníkovi postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§237 ods. 1 písm. f O. s. p.). Pod odňatím možností pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Prípustnosť dovolania žalovaného by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p.. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Žalobca procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. písm. a/ až g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolací súd sa zameril na preskúmanie skutočnosti, či žalovanému v konaní nebola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je procesné nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť pred ním konať a uplatňovať (realizovať) procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania, priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúcu povinnosť súdu o veci konať. Ak osoba (právnická alebo fyzická) splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej musí umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú (viď nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. 08. 2001 sp. zn. II. ÚS 14/2001, z 13. 11. 2002 sp. zn. II. ÚS 132/02, z 05. 04. 2007 sp. zn. III. ÚS 171/2006).

Podľa § 1 O. s. p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

V zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

Z obsahu spisu vyplýva, že k odvolaniu podanému žalovaným proti rozsudku súdu prvého stupňa podal žalobca písomné vyjadrenie, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené dňa 31. 10. 2014, pričom zo spisu vyplýva, že toto nebolo doručené žalovanému, ani právnenému zástupcovi žalovaného.

Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces. Keďže v danej veci vyjadrenie žalobcu nebolo doručené žalovanému, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné odvolacie konanie považovať za spravodlivé.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje aj na rozhodnutie ESLP z 27. 04. 2010 v prípade Hudáková proti Slovenskej republike, v ktorom bolo poukázané na to, že princíp rovnosti zbraní, ako jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania, vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície vis - á - vis proti jej protistrane (pozri, napr. Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, 18. 02. 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I).

Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na

kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (por. Nideröst-Huber, citované vyššie, ods. 24). Právo na spravodlivé súdne konanie však nie je absolútne a jeho rozsah sa môže meniť v závislosti od špecifických okolností predmetného prípadu (por. Asnar proti Francúzsku (č. 2), č. 12316/04, ods. 26, 18. 10. 2007 a Vokoun proti Českej republike, č. 20728/05, ods. 26, 03. 07. 2008).

Dovolací súd poukazuje aj na to, že význam požiadavky, aby bolo vyjadrenie k odvolaniu zaslané všetkým účastníkom konania, spočíva v potrebe zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozhodnutie súdu. Bolo povinnosťou odvolacieho súdu, aby pred svojím rozhodnutím o odvolaní žalobcu, o ktorom rozhodoval bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods. 2 O. s. p., poskytol odvolateľovi možnosť vyjadriť sa k písomnému podaniu žalobcu (vyjadreniu k odvolaniu).

Preto dovolací súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva dovolateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (viď aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 335/06), v dôsledku čoho bola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Procesná vada podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. zakladá prípustnosť dovolania a je zároveň tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 243b ods. 1 O. s. p.).

S poukazom na ustanovenie § 243b ods. 3 O. s. p. sa dovolací súd zamerail aj na preskúmanie, či k odňatiu možnosti konať účastníkovi pred súdom nedošlo aj v konaní pred súdom prvého stupňa.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podaním zo dňa 24. 09. 2014 doručeným súdu prvého stupňa dňa 25. 09. 2014 ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní a zároveň doplnil svoju právnu argumentáciu. Uvedené podanie žalovanému doručené nebolo. Pred otvorením pojednávania konanom dňa 25. 09. 2014 súd žalovaného oboznámil s uvedeným ospravedlnením a s doplnením právnej argumentácie. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 25. 09. 2014 však nevyplýva, či bol žalovaný oboznámený z obsahom doplnenia právnej argumentácie žalobcu, alebo len so skutočnosťou, že žalobca doplnil právnu argumentáciu.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k názoru, že podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. je splnená, keď žalovanému bola odňatá možnosť konať pred súdom v prípade, ak mu písomné doplnenie právnej argumentácie žalobcu nebola riadne a včas doručené, s tým, aby mal možnosť kvalifikovane i v dostatočne primeranej lehote vyjadriť sa (resp. pripraviť sa argumentovať pred súdom) k tvrdeniam i právnym argumentom žalobcu s možnosťou ovplyvniť rozhodnutie súdu o to väčšími, ak výsledkom konania bolo vyhovenie žalobe z vecných dôvodov a podkladom vyhovujúceho meritórneho rozhodnutia boli dôvody uvádzané žalobcom.

Výskyt niektorej z vad uvedených v § 237 ods. 1 O. s. p. zakladá v každom prípade prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu vydanému v takto postihnutom konaní: zároveň je ale tiež samostatným dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť (§ 243b ods. 1 O. s. p.), lebo takéto rozhodnutie nemožno považovať za správne. So zreteľom na túto vadu Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie odvolacieho súdu a rovnakou vadou postihnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 243b ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Lučenec na ďalšie konanie. Jeho úlohou bude rozhodnúť o návrhu žalovaného na predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru EÚ a zabezpečiť riadne doručenie doplnenia právnej argumentácie žalobcu žalovanému, a po uplynutí primeranej lehoty na vyjadrenie nariadiť vo veci pojednávanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 tretia veta O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.